

KLUB NEROZBITNÝCH DETÍ

1. Technológie

Počítače? Úžasné. Pokiaľ sa na nich nezabávate.

Problémom technológií je, že deťom hrozí **závislosť**. Mení sa **povaha dieťaťa**, znižuje sa jeho **koncentrácia**. Tá je základným nástrojom, aby sa niečo **naučilo**. Ďalším negatívnym javom je **pasivita**. Nielen **pasivita v myslení, ale aj v rozhodovaní**. Hry sú nastavené tak, že **rozhodujú za dieťa**. Dieťa má síce možnosť voľby, ale v momente, ako ju neurobí, tak za neho rozhodne hra. **V reálnom živote to tak nefunguje**. Reálne situácie dotlačia človeka k tomu, že sa musí rozhodnúť. V hrách sa dieťa rozhoduje rýchlo, nemá čas všetko zvážiť. V reálnom živote to takto nefunguje.

Učenie cez tablet a hry je **povrchné, pasívne a krátkodobé**. Keď sa dieťa učí cez manipuláciu s predmetmi, tak sa mu vytvorí časť štruktúry mozgu. Prvých 6 rokov života mozog spracováva **informácie zo zmyslových zážitkov (1/3), ďalšiu 1/3 tvoria skúsenosti spojené s pohybom a až potom s kognitívnymi funkciami**. Technológie neponúkajú ani pohyb, ani senzorické vnímanie.

Učenie hlavou je silnejšie až po 6 rokoch, kedy nastupuje **kritické myslenie a vedomé učenie**. Do 6 rokov dieťa funguje na **absorbujúcej myslí**. Dieťa nasáva vedomosti **cez zmysly**. A na učenie potrebuje **citový vzťah**. Preto sa dieťa **oveľa viac učí a viac si zapamätá, keď mu čítame rozprávky**, ako keď si rozprávky pozerá v televízii. Dieťa pri televízii sa neučí kognitívne-chýba tam zapojenie svalovej pamäti a absentujú vzťahy. Učí sa ale sociálne-cez nasávanie vzorcov správania-napríklad agresiu. Dieťa sa učí nielen dobré, ale aj zlé veci.

Aby dieťa rozumelo svetu, potrebuje, aby ho obklopovala **realita**. V 4 rokoch deťom **chýba kritické myslenie a nie sú ani emočne zrelé**. Pre ne sú aj vymyslené veci reálne.

Máša a medveď je nebezpečná rozprávka, lebo **nie je jasné, kto je dobrý a kto zlý**. Správy nie sú pre deti, lebo je tam veľa násillia. Do 6 rokov by malo dieťa vyrastať v **bezpečnom prostredí**.

Náš mozog sa pri technológiách správa podobne, ako keď berieme kokaín. Objavuje sa **dopamín** a stávame sa od neho **závislí**.

Deti do 6 rokov sú veľmi krehké a nemajú mechanizmy, aby sa chránili.

Pribúdajú závislé deti, budujeme závislú osobu a berieme jej tým **slobodnú voľbu**. Pretože to je to, čo tvorí **závislosť-človek stráca slobodu sa rozhodnúť-za alebo proti**.

Deti závislé na technológiách **menej čítajú knihy**. Čítanie kníh je dôležité preto, lebo tým vytvárame **predstavivosť, budujeme jazyk, sociálne zručnosti a postoje**.

Ak deti dostanú digitálny obsah už v predškolskom veku, prichádzajú do školy oslabené-**na úrovni pozornosti, emočnej úrovni, sociálnej úrovni a na rozhodovacej úrovni**. Okolo štvrtého-piateho roku sa u detí veľmi tvrdo buduje **vôľa a tá vôľa nám pomáha prekonávať prekážky**. Keď chýba vôľa, tak deti zlyhávajú, vzdávajú sa, nejdú do nových vecí, nie sú ochotne vychádzať z komfortnej zóny a vlastne máme **psychicky a sociálne ochromené deti**.

Veľmi častým dôsledkom závislosti sú **úzkosti a strachy** detí. Väčšinou sú to situácie, ktoré sú pre dieťa **emočne veľmi silné**. Deti ľahko prechádzajú z plaču do smiechu, majú v tom tenkú hranicu. To, čo nám ostáva v pamäti z detstva, sú **silné emočné zážitky**. A to nám vlastne buduje **náš postoj k svetu a pocit bezpečia**. Úzkostnejšie deti vplyvom technológií môžu mať pocit, že svet nie je bezpečné miesto, čoho dôsledkom je **pasivita-keď sa ja tak cítim, na tomto svete nechcem participovať, mám nedôveru voči svojmu okoliu**.

Deti by sa mali dostať k technológiám čo **najneskôr**. Čím neskôr, tým lepšie, pretože neskôr už budú mať vybudované **mechanizmy sebakontroly**. To je **zodpovednosť rodičov**, nie zodpovednosť vonkajšieho sveta. Deti by sme mali učiť odolávať technológiám od mala. Keď budú väčšie, budú vyvíjané na nich väčšie tlaky, ktorým budú už vedieť odolávať-budú mať vytvorený **dobrý návyk**.

Cieľom výchovy je, aby sme vychovali **samostatné bytosti-schopné samostatne myslieť, cítiť za seba, byť so sebou v kontakte, samostatne sa rozhodovať, konať a brať zodpovednosť**. Zároveň chceme, aby deti boli **sociálne rozvinuté bytosti, ktoré tu chcú byť pre druhých**. Toto nedosiahneme, keď budú deti žiť vo virtuálnom svete.

Programy pre malé deti:

Ponúkať **reálne veci-dokumenty o zvieratkách**, zo života hmyzu. **National Geographic** má dobrú sériu detských dokumentov.

Výučba klavíra-**Hoffman Academy**-online kurz s teóriou a nácvikom.

Vždy keď zapneme počítač, mali by sme mať **cieľ, čo ideme zistiť, čo ideme vytvoriť**. A musí to byť **iný cieľ ako zabiť čas a zabaviť sa**.

Zlý cieľ je len tak sa zabaviť, pretože prirodzená túžba a potreba človeka je niečo **tvoriť**. To je to, čo nás poháňa. Na zábave nie je nič zlé, pokiaľ sa **zabávame tvorivo**. Problém digitálnej zábavy je, že je **bez úsilia**. A keď sme bez úsilia, tak **neprekonávame prekážky, nebudujeme si vôľu, nebudujeme si charakter**. Je to veľké nebezpečenstvo, najmä pre deti. Nerozvinú si základné zručnosti do dospelosti.

Jedna z duševných potrieb človeka je „**byť potrebný, užitočný**“. Keď sa budeme iba zabávať, neuspokojíme túto duševnú potrebu a vzniká v nás **neustály pocit prázdna a neustály nepokoj**.

O nebezpečenstve technológií sa treba s deťmi **rozprávať**. Najlepšie vo veku, kedy u nich vzniká **kritické myslenie-okolo 5-6 roka**. Treba sa dieťaťa **pýtať, rozprávať sa s ním**. Treba nastaviť štandardy tak, že **byť iným je v poriadku**. Treba sa stretávať s deťmi a rodičmi, ktorí rozmýšľajú rovnako, aby sa deti necítili v tom osamotené.